

دوسده تکاپوی توسعه در ایران

نشست هشتم:

خلاء اقتصاد دورانی

(انقلاب ۵۷)

چهارشنبه پانزدهم اسفندماه ۱۳۸۶

حوزه های موضوعی بررسی

● شرایط شناسی

○ بین المللی

○ ملی

● ساختارشناسی

○ جامعه

○ قدرت

● دست اندرکاران توسعه

● نوع مواجهه با توسعه

● روش شناسی

● عملکردشناسی

● نوع تعامل با جهان

● جمع بندی

شرايط شناسى

- بين الملى

- ملى

شرایط بین‌المللی؛

- انقلاب‌های پر تشعشع
- دو پایگاه منطقه‌ای
- پابرجائی اردوی فاشیست‌ها
- «جنگ ستارگان»؛ ادامه پرهزینه جنگ سرد
- روند روبه‌رشد بهای نفت
- ضرورت ظهور دولت مقتدر در اقتصاد
- استمرار روند توسعه
- خط توسعه «هم‌پیوند»

شرایط ملی؛

- یک انقلاب
- فروپاشی استبداد تاریخی
- درهم ریزی اساسی نظم پیشین
- مطالبات انباشته
- هژمونی آرمان
- رادیکالیسم طبیعی
- بی نظمی غربی
- گریز طیف رانت خواران
- انتقال ارز - انتقال سرمایه
- فرار کمپرادورها
- موضع عمومی ضد نفتی
- غلبه سیاست بر اقتصاد
- شعارهای دوردست و عمومی اقتصادی

ساختارشناسی

• جامعه

• قدرت

ساختار جامعه؛

- انقلاب سیاسی - تاریخی
- مشارکت طبقاتی نه انقلاب طبقاتی
- انقلاب بیشتر شهری
- میانداری طبقه متوسط حضور در متن حاشیه نشینان و فرودستان شهری
- نوسازمان یافتگی سیاسی
- تکاپوی مجدد صنفی
- نجمن ها - شوراها محوریت دانشگاه
- سازمان سنتی روحانیت
- شبکه رو به گسترش تشکیلات سنتی

ساختار قدرت؛

- هرم قدرت چند ساخته
- حاکمیت مرکب
- روحانیت به سمت حاکمیت یگانه
- دولت روشنفکر بوروکرات - تکنوکرات
- آغار موازی سازی
- تشکیلات هم‌پیوند با رهبری
- بازخیز نیروهای سنتی
- قدرت؛ نقطه انباشت تقاضاهای تاریخی

دست اندکاران توسعه؛

ترکیبی در حد کلان دیدگاه:

مجموعه رهبری

کابینه موقت

مدیران میانی و بدنه نظام کارشناسی پیشین

نیروهای فکری - سیاسی

نوع مواجهه با توسعه؛

تاریخی - آرمانی

نفی وضع موجود

میل چپ، پز چپ

بدون چشم انداز

بی برنامه

دیدگاه خرد سنتی

دیدگاه روستا شهری

روش شناسی؛

بیرون از متن:

بس کلان گویی

موردنگری

اقدامات منفرد غیربرنامه‌ای

عملکرد شناسی؛

- مصادرها
- تملک‌ها
- تصاحب‌ها

- افزایش بار دولت
- دولت سایه
- انتظار وصل به بودجه

- کاهش تولید و صادرات نفت
- تقلیل هزینه‌های نظامی

- تشویق غافلانه شهرنشینی
- نوازش سطح روستا
- تقسیم زمین

- عادی سازی اقتصاد
- ادامه غریزی روند

- ملی کردن بانک‌ها
- ملی کردن صنایع

نوع تعامل با جهان؛

عدم تعهد به مسئولیت‌های پیشین

صدور انقلاب

طرح شعار نه شرقی – نه غربی

حمایت از جنبش‌ها

مبادله نفت – کالا

اخلال در نظام پیمانکاری خارجی

شعار مدیریت ملی

جمع بندی؛

□ طراز عملکرد باییش نیازها

□ میزان توفیق اقدامات

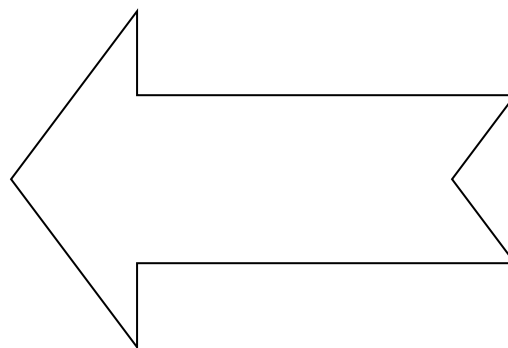
□ آثار اقدامات

□ ملاحظات تاریخی_ دورانی

طراز عملکرد با پیش نیازها؛

انطباق عمل با پیش نیاز

ناموجود
موجود
غایب
موجود
موجود هم تاریخی - هم دورانی
ناموجود
سرشار
کم مانند
آرمانی - کلی
تک نهادهای بیرون از پازل
قابل آموزش - قابل تکثیر

پیش نیازها

تمرکز اداری - تشکیلاتی
باور اصلاحی - توسعه ای
تئوری
ادبیات بسترساز
طیف های حامی
برنامه - چشم انداز
پذیرش اجتماعی
مشارکت اجتماعی
آموزش
نهاد
کادر

میزان توفیق اقدامات؛

قابل رد گیری

آثار اقدامات؛

- درهم ریختن نظم پیشین
- رشد و گسترش دولت
- موازی سازی
- تلقی «سهم من از نفت»
- فرودستی نظامیگری
- عطف توجه به روستا
- فزونی مطالبات اقتصادی - اجتماعی

ملاحظات تاریخی – دورانی؛

- بی متولی بودن توسعه
- در شرایط انقلابی
- بدون چشم انداز – بی برنامه
- بارویکرد به اقدامات موردی
- فاقد ملاحظات کارشناسی ملی
- منجر به افزایش وزن دولت